

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Εσωτερικού Δρ. 50
Εξωτερικού Φρ. 50
Αμερικῆς Δολ. 3
Αιγύπτου Γ. Δ. 30

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
Δραχ. 2

Γραφεία
ΟΔΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩ-
ΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕ-
ΣΜΟΥ 14 (Δεξι-
μενῇ).

ΕΤΟΣ Β'—ΑΡΙΘ. 33.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΝΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1926

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ Ν' ΑΠΟΧΩΡΟΥΝ ΤΟ ΑΡΩΤΡΟ ΤΟΥ ΑΜΕΙΛΙΚΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Πότε πρέπει μία ηθοποιός πού έλαμψεν ως καλλονή και ως καλλιτέχνις να εγκαταλείψη την σκηνή;

Αυτό είναι το θέμα του τελευταίου μυθιστορήματος της Ζερμαίν Ακρεμάν, από το όποιον παραθέτουμε μερικά αποσπάσματα, ιδιαιτέρως ενδιαφέροντα. Η δεξιομένη πρωταγωνίστρια εξηγεί τους λόγους, πού δηληρέυσαν την εγκαίρως από της σκηνής αποχώρησίν της, εις τών πρώην σύζυγόν της λόγους "Αμπερστον".

—Είπατε πάντα τόσο ωραία.

—Κυτάξτε εκεί ανάμεσα στα φρύδια μου δυο μικρές γραμμές πού αρχίζουν να φαίνονται.

—Δεν επαύσατε να ησθε ή πλέον ωραία.

—Μπορεί στα φρύδια. Αλλά για πόσον καιρό ακόμη; Όταν είδα αυτά τα σημάδια, δεν μπορούσα να φαντασθώ πότες νύχτες έκλαμα, γιατί ένοιούσα να κλονίζεται ο καλλιτεχνικός θρόνος μου. Πόσο τότε ζήλεμα τις διάφορες γυναίκες πού ζητούν την εύτυχία στών έρωτα, στη σπογγή, στην άρσενισή, στο κάθε τι άλλο, εκτός από το θρίαμβο της καλλονής των. Έκείνες έχουν το δικαίωμα να γεράσουν. Δέχονται τα χρόνια στωικά, γιατί μπορούν να ελπίζουν πως θα τους φέρουν εκείνη την μελαγχολική γαλήνη, πού ο Κάτω όνομάσε ο ώρο των θείων. Για μας τούς ηθοποιούς τα γεράματα είναι καταπτώσεις, εξαθροισμός.

—Είπατε υπερβολική.

—Καθόλου. Η καλλιτέχνις πού γεράνει, κάνει έγκλημα. Αφαιρεί από το κοινόν την φαντασίωσιν, την ωραία εντύπωσιν του παρελθόντος. Και το κοινόν, πού δεν είναι ποτέ επιεικής, εκδικείται σκληρά και φανερώσει αμείλικτα τη σκέψη του στην καλλιτέχνιδα πού επιμένει ν' άρνηση την πραγματικότητα... Πόσες φορές συνέβη μία ηθοποιός ηλικιωμένη να βγῇ από τη σκηνή με δάκρυα, γιατί άκουσε θεάσας τών πρώτων καθισμάτων να λένε πως έδωσαν, πως έχασε την κομψή ομορφεία της, τη δροσιά της, τη ζωηρότητα και τη λάμψιν των ματιών της! Της έρχονται έπειτα τα συγχαρητήρια τών θανμαστών πού αρχίζουν να της μιλούν για το σόβας των, και αἱ έννοιαι φράσεις τών νέων συναδέλφων πού κάνουν λόγο για την περία της!... Στόν κόσμο του θεάτρου συγχωρούν τα πλέον ταπεινά ήθικά στίγματα, είναι όμως αμείλικτοι για την παραμικρότερη φυσική καταπτώσιν... Δεν είναι άνοητοι; —Τα ήθικά στίγματα μπορούν να θεραπευθούν. Η φυσικές καταπτώσεις είναι άνιτες και δύνανται τροφή σις άδικαιότητες, πού φθορούν την έπιτοχή.

—Λημονείτε το τάλατό σας;

—Όχι. Δεν τό λημονώ. Αλλ' αυτό ήταν καμωμένο από νειάτα και όμορφα. Δοκιμάστε να επιτύχετε την ίδια εντύπωσιν μ' ένα πρόσωπο αδιακομμένο από τις ρυτίδες, με μαλλιά θαμμένα, σώμα περιμαζωμένο από τόν χορσό, και θα ιδήτε το οικείο άποτέλεσμα!... "Όχι" δ'χι! Η καλλιτέχνις πού ούβεται τη δόξα της, φεύγει από τη σκηνή πούν καταλήξη να παύη μητέρες καά γρηές... Φιλοδοξεί, και δικαίως, ν' άφήση άθικτη την ωραία εικόνα του παρελθόντος. Ξέρω πως είναι σκληρό ή μοιά μας, μα τί να γίνη; Κάθε μεγαλείο έχει και τη σκλαδιά του. Κ' εγώ υποτάσσομαι στη δική μου. Έπληρα τέλους την απόφασι, να μη με ιδούν να γεράω στη σκηνή!

—Μα δεν εφθάσατε ως εκεί. Έχετε ακόμη καιρό...

—Ναι... Έτσι λένε ή περισσότερες από μίας. "Έχω ακόμη καιρό. Θα φύγω από τη σκηνή σ' ένα χρόνο". Και όταν συμπληρωεταί ο χρόνος, δύναν στόν έαυτό τους αναβολή για έξι μήνες, και ύστερα άλλους έξι και άλλους έξι, έως ότου μαστιγωθούν αμείλικτα από την παρακμή... Η άφνειη καιείς το θέατρο, όταν έχη άκαμψια τάς δυνάμεις, ή δεν τό άφίνει... Στην πρώτη περίπτωση ή πίκρα είναι λιγώτερη. Στη δεύτερη προστίθεται και ή περιφρόνησις του κοινού. Η έκλογη μεταξὺ τών δύο καταστάσεων δεν είναι δύσκολη.

ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΜΑΣ

«Από τη στάνη στο χωριό»

Έργον του κ. Έπαμ. Θωμοπούλου. (Έπωλήθη αντί 200 χιλ. δραχ.)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΕΙΣ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ

ΜΙΜΟΙ ΚΑΙ ΜΙΜΑΔΕΣ

Τ' ΑΝΑΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.-ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΑΓΙΟΙ

(Συνέχεια από το 32ον φύλλον)

Η Μαργαριτώ, άκούσασα προσεκτικώς τούς λόγους, άνεχώρησεν οι φίλοι του Νόννου έσεισαν την κεφαλήν επί τη άκαρπία τών νοουθειών του, αυτές όμως καθ' έαυτόν επεκλήσθη την θέαν άρωγήν εις εκπλήρωσιν του θεαρέστου έργου.

Όπως υπό της ιδέας ταύτης κατειλημμένος κατεκλήθη και είδεν όπτασιαν ευαγγελισμένην αυτήν προσελθῇ επιτυχίαν.

Τῷ έφάνη ότι ιερουργών έβλεπε περιστερὰν άκάθαρτον, ή όποία, περιπταμένη, ενώλγει τούς εν τῷ ναῷ διά της εἰς αὐτῆς εκπνευμένης δσοωδίας μύρων. Ο Νόννος έξελθὼν τῶν κατηγουμένων, έτεινε την δεξιάν πρὸς τὸν όχληρόν πτηνόν και συλλαβὼν εδύθησεν εις λουτήρα· εκεί δὲ ή περιστέρα τὸν βόρεον ἀποθέσασα, εἰήλθε καθαρά και πετάσασα εγένετο άφαντος εν τῷ αἵθερι.

Τοιαύτην όρασιν ο έπίσκοπος ιδὼν, τρέχει ἀπὸ πρώτας εις τὸν ναόν, και εκμυστηρευσθεὶς τὸ όραμα εις τούς άλλους άρχιερείς, λαμβάνει παρὰ τοῦ Πατριάρχου την άδειαν να κηρύξη τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Τὰ συναξάρια δὲν όρίζουν όποιον τὸ θέμα της όμιλίας τοῦ Έδωσσηνοῦ Έπισκόπου, προσθέτοντες όμως ότι μεταξὺ τῶν άκροατῶν ήτο και μία γυνή, ή όποία διεκρίνεν εν τῷ λόγῳ εξεικονιζόμενον τὸν παλαιὸν αὐτῆς βίον και τήν διὰ τοῦ βαπτίσματος κάθαρσιν.

Η Μαργαριτώ, συγκινηθεῖσα εκ της διδαχῆς, α-καλύπτει εις δάκρυα, και έξελθοῦσα παραγγέλλει εις τούς υπηρέτας αὐτῆς να πληροφορηθοῦν περὶ της κατοικίας τοῦ Έπισκόπου· τοῦτο δὲ μαθεύσας, γράφει πρὸς αὐτόν συγκινητικὴν επιστολήν, δι' ης εἰχεται την εν τῷ Χριστιανισμῷ εξαγνισιν τοῦ άκαρ-τωλοῦ παρελθόντος, λέγουσα, πρὸς τοίς άλλοις, και ταῦτα: «δείξον διὰ τῶν έργων ότι είσαι άλληλῆς μαθητῆς εκείνου ὅστις διεκήρυξεν, οὐκ ή λθον καλέςαι· δεικναι οὐς, ἀλλ' άμαρτωλούς· μετάνοιαν, και συνανέστραψιν πρὸς τελώνας και πόρνας· ὅθεν και σὺ μη βδελυγῆς πόρνην όμογενή και όμόδουλον, εις σε και μόνον τάς ελπίδας αναθείσας, ἀλλ' αξίωσον

της σῆς θέας, δεχόμενός με εις εξομολόγησιν.»

Ο Νόννος άντεπιστέλλων, παρακαλεῖ αὐτήν ν' αναβάλλῃ την προσέλευσιν μέχρις οὔ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συναδέλφων· ἀλλ' ή Μαργαριτώ προκαταλαβούσα έρχεται εις την εκκλησίαν, και ριθείσα κατὰ γῆς εὐχρίνει και έκύπτει, λέγουσα εις τὸν έπελθόντα Έπίσκοπον, ότι δὲν θ' άναστῇ εκ της γῆς, ἀν μη πρότερον λάθῃ την άδειαν τοῦ βαπτίσματος.

Ο Νόννος δακρύων ίκετεύει αὐτήν να έγερθῇ, οἱ δὲ παρεστώτες κλαίουν εκ συγκινήσεως ή μάλλον εκ χαρῆς. Οὔτω δὲ ή Μαργαριτώ εξομολογηθεῖσα άπέβαλεν εν τῷ βαπτίσματι τὸ σκηνικὸν επώνυμον και επανέλαβε τὸ αρχικὸν αὐτῆς ὄνομα Πελαγία.

Ο προσήλυτισμός της Μαργαριτοῦς έπροξένησε μεγάλην αἵσθησιν, άπαντες δὲ οἱ Χριστιανοί έώρ-τασαν επί τῷ γεγονότι.

Αλλ' ή Πελαγία ήρχισε πειραζόμενη υπό τοῦ διαβόλου μεταμορφωθέντος εις άνθρωπον, ή μάλλον ήσθάνθη εν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς διεγειρόμενην σάβαν πάλιν· πρὸς ἀποσθένειν δὲ παντός πονηροῦ λογισμοῦ ενεδύθη επί τέλους και τὸ μοναχικὸν σχῆμα, και κατὰ συμβουλήν τοῦ Νόννου, άπομαρτυρήσασα την Άντιόχειαν, μετέβη εις μὴν τῶν Ιεροσολύμων, ένθα κατεστάθη ως μοναχὸς εὐνοῦχος Πελαγίος όνομαζόμενος.

Επὶ τρία δ' έτη βιώσασα εν παραδειγματικῇ σκληραγωγίᾳ άπέβησε, μόλις δὲ τότε άνακαλύψαντες οἱ συνάδελφοι ότι ο μοναχὸς Πελαγίος ήτο γυνή, έθαψαν εν μεγάλῃ πομπῇ τὸ λείψανον.

Η Έκκλησία, τιμῶσα μάλλον τὸ προσηλυτικὸν έργον ή την κοινήν ταύτην μοναχήν, έπευσεσεν ένα καταστάξιν εις την χορείαν τῶν άγίων την εκ μιμᾶδων Πελαγίας, της όποίας ή μνήμη εορτάζεται με-χρι σήμεραν τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου.

Τὸ έργον τοῦ Νόννου εἶχε μερίστην επί της σκη-νῆς έπιρροήν. Ίσως δὲ τοῦτο και μόνον επεσφράμισε την έκτοτε αναφαινόμενην συμφιλίωσιν της εκκλη-σίας πρὸς την σκηνήν· πραγματικῶς δὲ ἀπὸ της έποχῆς ταύτης βλέπομεν κατευναζόμενον τὸ κατὰ τοῦ θεάτρου παλαιὸν μίσος, τονιζόμενους τούς πρω-

τους χριστιανικούς ὕμνους, και επί τέλους όλόκληρον τὸ σκηνικὸν έπέτελειον εισελαῦνον εις τὸν ναόν πρὸς παράστασιν τοῦ τότε δημιοουργήθέντος λειτουργικοῦ δράματος.

Αλλὰ τὸ σχέδιον της πρὸς την εκκλησίαν συμ-φιλιώσεως τοῦ θεάτρου συνέλαβεν ή διακρινόμενη επί παιδείᾳ και ποιητικῷ οίστρω σύζυγος τοῦ Θεο-δοσίου, ή κόρη τοῦ Αθηναίου φιλοσόφου Λεοντίου Αθηναίως, ή άργότερον όνομασθεῖσα Εὐδοκία.

Αναντιρρήτως μεγάλην ήσθάνθη εν αὐτῇ επανά-στασιν ή Αθηναίς όταν μετὰ τοῦ ὀνόματος άπέβαλε και την θεησκείαν τῶν προγόνων. Η άνατροφή, πᾶσαι αἱ άναμνήσεις εἴλκυον αὐτήν πρὸς τὸν εἰς σε-βάσιμον Παρθενῶνα, ἀλλὰ τὸ βάπτισμα, τὸ βασι-λικὸν καθήκον και πρὸ πάντων ζωηρὸν εὐγνωμοσύ-νης αἶσθημα συνέδωκαν στενῶς την Εὐδοκίαν πρὸς την νέαν θεησκείαν.

Τὰ δύο ταῦτα αἰσθήματα, ισχυρῶς συγκρουσθέντα και παλαίαντα εν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, επί τέλους συ-γκυρνούθησαν εις μίαν και μόνην ποιητικὴν έκδή-λωσιν, την άνάπτυξιν τοῦ χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ο ὕ δ ρ α μ α τ ο ς, εν ᾧ αἱ δύο θεησκείαι συνεννοῦ-νται πρὸς παράστασιν της νέας έποποιίας.

Και ή μὲν θεησκεία της Αθηναίδος προσφέρει την ήρωισσιν και τὸν ευθύν, ή δὲ της Εὐδοκίας την δραματικὴν υπόθεσιν.

(Ακολουθεῖ)

Η ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΗΠΟΝ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ

Αργά, πολὺ άργά, κατὰ τὰ συνειθισμένα, θυμῆθκεν ή Έλληνική Πολιτεία τὸν ποιητὴν τοῦ Έθνικοῦ ὕμνου, τὸν εξιμνητὴν τῶν άθά-νατων Έλευθερων Πολιορκημένων, τὸν άθά-στο Διονύσιον Σολωμό, κ' έώρσεν επί τέλους εἶδῃ και λίγο καιρό να κινήσῃ τὰ μολυβένια της πέδιλα και να στήσῃ την προτομήν του εις τὸν Έθνικὸν Κήπον.

Τώρα πάλιν έπήρσε την θέσιν της Έλληνι-κῆς Πολιτείας ή ιδιαιτικὴ πρωτοβουλία τοῦ έκ-δου κ. Κώστα Έλευθερουδάκη. Αὐτὸς έχά-ρισεν εις τὸν Δῆμον την προτομήν τοῦ Αρι-στοτέλους Βαλαωρίτου, καὶ ο Δῆμος εφρόντι-σε με αξιέπαινον κατὰ πάντα προθυμίαν να

